

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: P.Č., zast. JUDr. Radislavem Bražinou, Ph.D. advokátem, se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 10. 2021, č. j. 10.01-000552/21-002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2022, č. j. 9 A 119/2021 - 12,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2022, č. j. 9 A 119/2021 - 12, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Usnesením Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 22. 2. 2022, č. j. 9 A 119/2021 - 12 (dále jen „*napadené usnesení*“), bylo pro nezaplacení soudního poplatku zastaveno řízení zahájené žalobou podanou žalobcem proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 10. 2021, č. j. 10.01-000552/21-002 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž byla zamítnuta žádost žalobce o určení advokáta dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, k zastoupení v řízení před Ústavním soudem pro nesplnění podmínek dle § 18c odst. 5 téhož zákona. V žalobě žalobce tvrdil nezákonnost napadeného rozhodnutí a požadoval jeho zrušení.

II. Kasační stížnost žalobce, sdělení městského soudu a vyjádření žalované ke kasační stížnosti

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) na napadené usnesení reagoval přípisem, ve kterém se domáhal jeho „změny“ z důvodu, že dne 20. 12. 2021 podal žádost o osvobození od soudního poplatku.

[3] Městský soud na základě stěžovatelova podání zjistil, že došlo k administrativnímu pochybení, kdy přehlédl, že stěžovatel poslední den lhůty pro zaplacení soudního poplatku požádal o osvobození od jeho placení. Žalobcovo podání jeví se obsahem jako kasační stížnost předložil společně se soudním spisem Nejvyššímu správnímu soudu k posouzení.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud postoupené podání posoudil jako kasační stížnost. Zabýval se tedy splněním podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je přípustná ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s.

[6] Obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s. jsou rovněž naplněny. Nejvyšší správní soud tak přistoupil ke zkoumání důvodnosti kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatel namítá nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[7] Ze spisu vyplynulo, že dne 8. 11. 2021 podal stěžovatel prostřednictvím své datové schránky žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 10. 2021, č. j. 10.01-000552/21-002, k Městskému soudu v Praze. S podáním žaloby nebyl uhrazen soudní poplatek. Na čísle listu 7 soudního spisu je založena výzva k úhradě soudního poplatku ve výši 3 000 Kč ve lhůtě do 15 dnů; dle doručky na téže listu byla stěžovateli doručena dne 5. 12. 2021; lhůta pro zaplacení soudního poplatku tak uplynula 20. 12. 2021 (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172).

[8] Městský soud dotazem na soudní účtárnu dne 22. 12. 2021 (číslo listu 10) zjistil, že soudní poplatek nebyl ke dni 20. 12. 2021 uhrazen. Proto usnesením ze dne 22. 2. 2022, doručeným stěžovateli 26. 2. 2022, řízení zastavil.

[9] Zákonodárce v zákoně o soudních poplatcích určil, že řízení před soudy je zásadně zpoplatněno. Poplatková povinnost stíhá v případě poplatků za řízení toho z účastníků, jenž podává návrh na zahájení řízení (§ 1 písm. a) a § 2 zákona o soudních poplatcích]. Není-li poplatek za řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty řízení zastaví (§ 9 odst. 1 téhož zákona). Zákon tedy jednoznačně stanoví jak povinnost soudní poplatek zaplatit, tak následky jejího nesplnění.

[10] Existují však situace, v nichž soudní řízení soudnímu poplatku nepodléhá; děje se tak proto, aby nepřiměřeně tvrdé uplatňování poplatkové povinnosti nezpůsobilo ve svém důsledku překážku přístupu k soudu (tedy porušení čl. 36 Listiny základních práv a

pokračování

svobod). Zákon umožňuje ze závažných důvodů částečně či zcela osvobodit účastníka od placení soudního poplatku. Soud je povinen žádost o osvobození od soudního poplatku posoudit a rozhodnout o ní dříve, než řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku zastaví. Pokud by totiž žádosti vyhověl, nebylo by již možné řízení z tohoto důvodu zastavit. Rozhodnutí o žádosti, kterou soud pominul, má tedy nepopiratelný vliv na další postup a rozhodnutí v této věci (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 1. 2011, č. j. 6 Ans 13/2010 – 104; nebo též rozsudek ze dne 10. 10. 2008, č. j. 4 Ads 82/2008 - 27).

[11] Z kasační stížnosti i spisu samotného vyplývá, že stěžovatel včas podal žádost o osvobození od povinnosti hradit soudní poplatek. Městský soud sám ve svém vyjádření ze dne 28. 3. 2022, č. j. 9 A 119/2021 - 20 tuto skutečnost potvrdil. V případě, že by městský soud návrhu na osvobození od soudního poplatku (byť jen zčásti) nehodlal vyhovět, musí o tomto nejdříve rozhodnout a pak stěžovatele znovu k úhradě (části) soudního poplatku vyzvat a určit mu lhůtu k úhradě. Teprve po jejím marném uplynutí je možné řízení zastavit (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 24. srpna 2016, sp. zn. II. ÚS 1138/15). Opačný postup by znamenal odeprání přístupu k soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] S odkazem na shora uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost stěžovatele proti usnesení městského soudu je důvodná, a proto napadené rozhodnutí podle § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Podle § 110 odst. 4 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je městský soud vázán právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud ustanovil advokáta ke splnění zákonných podmínek, jeho úkonů nebylo třeba a také je neučinil. Proto mu soud odměnu nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2022

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu